

**Zespół Szkół Technicznych
im. J. i J. Śniadeckich
w Grudziądzu**

Pracownia elektryczna – Montaż Maszyn

Instrukcja laboratoryjna

**Rozszerzanie zakresu pomiarowego amperomierza
i woltomierza.**

Opracował:

mgr inż. Marcin Jabłoński

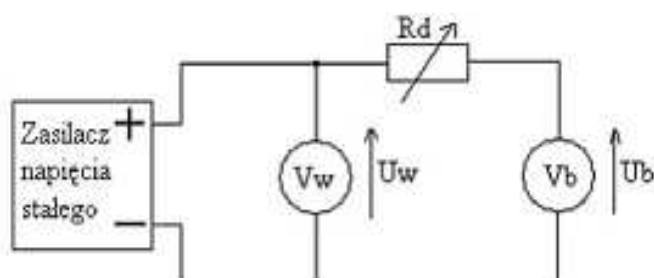
I. Cel ćwiczenia

Zapoznanie się ze sposobami poszerzenia zakresu pomiarowego mierników.

II. Treść ćwiczenia

1. Rozszerzanie zakresu pomiarowego woltomierza.

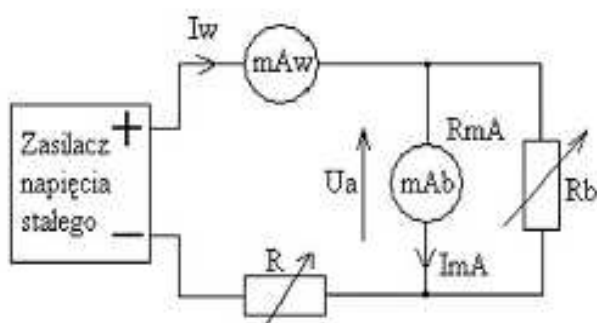
Schemat układu pomiarowego:

Połączyć układ według schematu. Równolegle do woltomierza wzorcowego V_w jest dołączony woltomierz magnetoelektryczny badany V_b oraz szeregowo z nim - rezystor nastawny R_d . Zakres woltomierza V_w ustawia się tak, aby był dwukrotnie większy od zakresu woltomierza V_b . Zasilaczem i pokrętkami rezystora R_d ustala się odchylenie wskazówek obu przyrządów na ostatni wskaz podziałki. Pomiar polega na odczycie rezystancji R_d z nastaw rezystora, odczytu napięć U_w i U_b oraz obliczeniu rezystancji wewnętrznej woltomierza R_v i prądu I_v . Wskazania mierników i obliczenia zapisać w tabeli 1.

2. Rozszerzanie zakresu pomiarowego amperomierza.

Schemat układu pomiarowego:

Połączyć układ według schematu. Należy nastawić zakres pomiarowy miliamperomierza mA_w dwukrotnie większy od zakresu miliamperomierza mA_s i pokrętlami rezystora dekadowego R_b oraz suwakiem rezystora R ustalić maksymalne odchylenia wskazówek przyrządów. Zapisać rezystancje R_b z dekady w tabeli 2. Na podstawie pomiarów obliczyć rezystancję wewnętrzną miliamperomierza R_{mA}. Pomiar należy wykonać dwukrotnie.

III. Wykaz przyrządów i elementów obwodu, przydatne wzory:

Zasilacz, rezystor dekadowy, potencjometr, woltomierze, miliamperomierze.

$$U_w = \left(1 + \frac{R_d}{R_v}\right) U_b \qquad I_w = \frac{U_b}{R_b}$$

$$I_w = \left(1 + \frac{R_{mA}}{R_b}\right) I_d \qquad U_d = I_d \cdot R_{mA}$$

IV. Wyniki pomiarów

Tabela 1.

U _w V	U _b V	R _d Ω	R _v Ω	I _w mA

Tabela 2.

I _w mA	U mA	R _b Ω	R _{mA} Ω	U _d V

V. Pytania kontrolne

1. Co to jest posobnik, kiedy i do czego się je stosuje?
2. Co to jest bocznik, kiedy i do czego się je stosuje?
3. Opisz metodę n-krotnego zwiększania zakresu pomiarowego amperomierza.

VI. Opracowanie i wnioski

W sprawozdaniu umieścić wszystkie schematy pomiarowe, zanotować dane mierników i przyrządów pomiarowych, przerysować i uzupełnić tabele pomiarowe. Umieścić wszystkie obliczenia z punktów 1 i 2. Odpowiedzieć na pytania kontrolne.